KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2017/591,

1. detsember 2016,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad kaubatuletisinstrumentide suhtes positsioonipiirangute kohaldamist

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta, ([1]) eriti selle artikli 57 lõikeid 3 ja 12,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidus kaubatuletisinstrumentidele positsioonipiirangute kohaldamise ühtlustatud lähenemisviisi tagamiseks tuleks määrata kindlaks kõnealuste piirangute arvutamise metoodika. Metoodika peaks võimaldama vältida õiguslikku arbitraaži ja edendama järjepidevust, võimaldades samal ajal pädevatele asutustele piisavalt paindlikkust, et võtta arvesse erinevusi erinevate kaubatuletisinstrumentide turgude ning aluseks olevate kaupade turgude vahel. Piirangute arvutamise metoodika peaks võimaldama pädevatel asutustel tasakaalustada eesmärki määrata piirangud piisavalt madalal tasandil, et vältida kõnealustes kaubatuletisinstrumentides positsioone hoidvate isikute poolt turukuritarvitamist või moonutamist, ja eesmärki toetada nõuetekohast hinnakujundus- ja arveldusmenetlust, töötades välja uued kaubatuletisinstrumendid ja võimaldades kaubatuletisinstrumentidel jätkuvalt toetada äritegevuse toimimist aluseks oleva kauba turul.

(2) Direktiivist 2014/65/EL tulenevate piiratud arvu kontseptsioonide määratlemiseks ning käesoleva määruse jaoks vajalike tehniliste mõistete täpsustamiseks tuleks määratleda mitu mõistet, et tagada ühtne kohaldamine.

(3) Turuosaliste kaubatuletisinstrumentide pikad ja lühikesed positsioonid tuleks üksteisega tasaarvestada, et määrata kindlaks isiku poolt mis tahes ajahetkel kontrollitud positsiooni tulemuslik suurus. Optsioonilepingu kaudu hoitud positsiooni suurus tuleks arvutada delta ekvivalendi alusel. Kuna käesoleva määrusega kehtestatakse hetke ja teise kuu lepingute positsioonipiirangute erinev arvutusmeetod, tuleks kõnealust tasaarvestust kohaldada eraldi hetke ja teise kuu positsioonidele.

(4) Direktiivis 2014/65/EL on nõutud, et isiku nimel teiste isikute hoitud mis tahes positsioonid tuleks lisada kõnealuse isiku positsioonipiirangu arvutusse ja positsioonipiiranguid tuleks kohaldada nii üksuse tasandil kui ka kontserni tasandil ning seetõttu on vaja summeerida positsioonid kontserni tasandil. On asjakohane tagada summeerimine ainult kontserni tasandil, kui emaettevõtja saab kontrollida kõnealuste positsioonide kasutamist. Sellest tulenevalt peaksid emaettevõtjad summeerima oma tütarettevõtjate hoitud positsioonid emaettevõtja poolt otseselt hoitud mis tahes positsioonidega lisaks tütarettevõtjate poolsele oma positsioonide summeerimisele. Kõnealune summeerimine võib põhjustada emaettevõtja tasandil summeeritud positsioonid, mis on suuremad või erinevate tütarettevõtjate pikkade ja lühikeste positsioonide tasaarvestuse tõttu väiksemad kui individuaalse tütarettevõtja tasandil. Positsioone ei tohiks summeerida emaettevõtja tasandil, kui positsioone hoiavad ühisinvesteerimisettevõtjad, mis hoiavad neid positsioone oma investorite ja mitte oma emaettevõtjate nimel, kui emaettevõtja ei saa kontrollida kõnealuste positsioonide kasutamist omal otstarbel.

(5) Sama kaubatuletisinstrumendi mõiste kaudu peaks kehtestatama nõudliku piirmäära, et vältida olukorda, kus isikud kohatult tasaarvestavad erinevate kaubatuletisinstrumentide positsioone, et vältida peamise kaubatuletislepingu positsioonipiirangut ja nõrgendada selle kindlust. See ei tohiks takistada pädevatel asutustel sarnaste positsioonipiirangute kehtestamist sarnastele kaubatuletislepingutele Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koordineerimise all. Kaubatuletisinstrumente tuleks käsitada kauplemiskohas olulises mahus kauplemisena ainult juhul, kui need ületavad piisava aja jooksul käesolevas määruses kehtestatud likviidsuse piirmäära.

([1]) ELT L 173, 12.6.2014, lk 173.

(6) Kui börsivälist lepingut hinnatakse sama aluseks oleva kauba alusel, mis tuleb üle anda samas asukohas ja samade lepingutingimuste alusel, ja kui sellel on suures korrelatsioonis majandustulemus kauplemiskohas kaubeldava lepinguga, tuleks seda käsitleda majanduslikult samaväärsena olenemata väikestest erinevustest kogumi suurustes ja tarnekuupäeva käsitlevates lepingutingimustes. Samuti ei tohiks kõnealuste lepingute majanduslikult samaväärseks kuulutamise takistuseks olla erinevused tehingujärgses riskijuhtimise menetluses, näiteks kliiringumenetluses. Börsiväliste lepingute puhul kahepoolsete menetluste kasutamise abil kauplemiskohas kaubeldud võimalike valitsevate seisundite kohatu tasaarvestuse vältimiseks ning tegelikkuses positsioonipiirangute korra tõhusa rakendamise tagamiseks on vaja käsitada börsiväliselt kaubeldud kaubatuletisinstrumente majanduslikult samaväärsetena kauplemiskoha lepingutega ainult piiratud juhtudel. Positsioonipiirangutest kõrvalehoidumise ärahoidmiseks ning positsioonipiirangute korra usaldusväärsuse parandamiseks on vaja kehtestada majanduslikult samaväärse börsivälise lepingu kitsas määratlus, et see ei võimaldaks isikul tasaarvestada börsiväline positsioon mitme teise positsiooniga või kasutada otsustusõigust nende positsioonide valimiseks, millega see tasaarvestatakse.

(7) Et määrata kindlaks, millised kaubatuletisinstrumentide positsioonid on objektiivselt mõõdetavad otse äritegevusega seotud riske vähendavatena, tuleks tagada teatud kriteeriumid, sh rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite eeskirjadel põhinev riskimaanduslepingu raamatupidamisarvestuslik määratlus. See raamatupidamisarvestuslik määratlus peaks olema samuti saadaval finantssektorivälistele üksustele, isegi kui nad ei kohalda rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite eeskirju üksuse tasandil.

(8) Samuti peaksid finantssektori välised üksused saama kasutada riskijuhtimismeetodeid, et maandada koguriski, mis tekib nende või nende kontserni äritegevusest, sh riske, mis tekivad mitmest geograafilisest turust, mitmest tootest, ajavahemikust või üksusest (makro- või portfelli riskimaandus). Kui finantssektori väline üksus kasutab makro- või portfelli riskimaandust, siis ei pruugi tal olla võimalik määrata kindlaks üks ühele seost kaubatuletisinstrumendi spetsiifilise positsiooni ja äritegevusest tuleneva spetsiifilise riski vahel, mille maandamiseks kaubatuletisinstrument on mõeldud. Finantssektori väline üksus võib samuti kasutada äritegevusest tuleneva spetsiifilise riski maandamiseks mittesamaväärset kaubatuletisinstrumenti, kui identne kaubatuletisinstrument ei ole saadaval või kui suurema korrelatsiooniga kaubatuletisinstrumendil ei ole piisavalt likviidsust (kaudne riskimaandus). Neil juhtudel peaksid riskijuhtimispõhimõtted ja -süsteemid suutma ära hoida maandamata riskiga tehingute liigitamise riskimaandusega tehingutena ning need peaksid suutma tagada piisavalt osadeks jagatud ülevaate riskimaandamisportfellist, et määrata kindlaks spekulatiivsed osad ning võtta neid arvesse positsioonipiirangutes. Positsioone ei tohiks käsitada äritegevusega seotud riske vähendavana ainult seetõttu, et need on lisatud üldiselt riskivähendusportfelli osana.

(9) Risk võib aja jooksul muutuda ja riski muutusega kohanemiseks võib olla vajalik tasaarvestada äritegevusega seotud riski vähendamiseks algselt rakendatud kaubatuletisinstrumendid selliste täiendavate kaubatuletislepingute kasutamise teel, millega lõpetatakse need kaubatuletislepingud, mis ei ole enam äririski jaoks asjakohased. Samuti ei tohiks sellise riski muutumine, mille vähendamiseks on investeeritud kaubatuletisinstrumendi positsiooni, seejärel põhjustada kõnealuse positsiooni ümberhindamist, nagu see ei oleks algusest peale (*ab initio*) privilegeeritud tehing.

(10) Finantssektorivälised üksused peaksid saama enne positsiooni investeerimist esitada taotluse äritegevuse riskimaanduse erandi tegemiseks. Taotlus peaks andma pädevale asutusele selge ja sisutiheda ülevaate finantssektorivälise üksuse äritegevusest seoses aluseks oleva kaubaga, sellega seotud riskidega ning sellega, kuidas kaubatuletisinstrumente kasutatakse kõnealuste riskide maandamiseks. Positsioonipiiranguid kohaldatakse alati ja kui pädev asutus lõpuks erandit ei tee, siis peaks finantssektoriväline üksus vähendama asjakohaselt kõnealust piirangut ületavaid mis tahes positsioone ning tema suhtes võidakse piirangu ületamisega seoses võtta järelevalvemeetmeid. Finantssektorivälised üksused peaksid korrapäraselt uuesti hindama oma tegevust, tagamaks selle, et erandi jätkuv kohaldamine on õigustatud.

(11) Hetke kuu ajavahemik, mille puhul on tegemist aegumise ajal üleandmisele vahetult eelneva ajavahemikuga, on spetsiifiline igale kaubatuletisinstrumendile ning see ei pruugi vastata täpselt ühele kuule. Hetke kuu lepingud peaksid seetõttu osutama lepingule, mis on järgmine leping, mille raames saabub kaubatuletisinstrumendi lõpptähtaeg. Nende positsioonide piiramine, mida isik võib hoida füüsilise kauba üleandmise ajavahemiku vältel, piirab aluseks oleva üleantava varu kogust, mida iga isik võib üle anda või vastu võtta, takistades seega valitsevate

seisundite kogunemist isikutele, mis võib võimaldada neil avaldada turule survet kaubale juurdepääsu piiramise teel. Kuu hetkepositsiooni piirangu standardne lähtetaseme väärtus nii füüsiliselt kui ka rahas arveldatud kaubatuletisinstrumentidele tuleks seetõttu arvutada üleantava varu prognoosi protsendina. Pädevad asutused peaksid saama rakendada positsioonipiirangute vähendamise ajakava alates hetkest, kui lepingust saab hetke kuu leping, kuni lõpptähtajani, et tagada täpsemalt see, et positsioonipiirangud on nõuetekohaselt määratud kogu hetke kuu ajavahemiku vältel ning et tagada nõuetekohane arveldamine.

(12) Teise kuu positsiooni piiranguid kohaldatakse kõigi muude lõpptähtaegade kui hetke kuu tähtaja puhul. Teise kuu positsiooni piirangute standardne lähtetaseme väärtus nii füüsiliselt kui ka rahas arveldatud kaubatuletisinstrumentidele tuleks arvutada kõigi avatud positsioonide protsendina. Kaubalepingu teise kuu positsioonide jaotus on sageli kontsentreerunud lõpptähtajale kõige lähematele kuudele. Seetõttu annavad kõik avatud positsioonid asjakohasema lähtealuse väärtuse positsioonipiirangute kehtestamiseks, võrreldes kõigi lõpptähtaegade alusel saadud keskmise väärtusega.

(13) Standardne lähtetaseme väärtus 25 % üleantavast varust ja avatud positsioonidest on kehtestatud, võttes arvesse muude turgude ja jurisdiktsioonide kogemusi. Pädevad asutused peaksid korrigeerima lähtetaseme väärtust, et seda oleks võimalik vähendada maksimaalselt 20 % (või 22,5 % teatud põllumajanduskauba-tuletisinstrumentide puhul) ning suurendada maksimaalselt 10 % (või 15 % vähem likviidsete kaubatuletisinstrumentide puhul), kui see on vajalik turu tunnuste tõttu, näiteks turuosaliste puudumise tõttu, et toetada lepingu ja selle aluseks oleva turu nõuetekohast arveldamist ja toimimist. Kuna lähtetaset korrigeeritakse üksnes juhul ja seni, kuni turu objektiivsed näitajad seda nõuavad, peaks seega ajutine kohandamine olema võimalik. Pädevad asutused peaksid tagama, et lähtetaseme väärtuse allapoole korrigeerimine toimub alati, kui see on vajalik valitsevate seisundite vältimiseks ning kaubatuletisinstrumendi ja selle aluseks oleva kauba nõuetekohase hinnakujunduse toetamiseks. Ulatus väljendab, et direktiiv 2014/65/EL hõlmab laiemat ulatust kaubatuletisinstrumente ja turgusid kui muud turud ja jurisdiktsioonid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 ([1]) artikli 2 lõike 1 punktis 30 sätestatud kaubatuletisinstrumendi määratlus on lai, hõlmates samuti väärtpaberistatud tuletisinstrumente ja rahas arveldatud tuletisinstrumente, millel puudub materiaalne alus, näiteks kliimamuutujaid. Väärtpaberistatud tuletisinstrumentide puhul ei kohaldata hetke ja teise kuu kontseptsiooni. Materiaalse aluseta tuletisinstrumentide puhul ei saa kasutada positsioonipiirangu kindlaks määramiseks üleantavat varu. Seetõttu peaks pädevatel asutustel olema võimalik täiustada või korrigeerida metoodikaid, et määrata kindlaks positsioonipiirangud neile kaubatuletisinstrumentidele, lähtuvalt sellistest erinevatest parameetritest nagu emiteeritud väärtpaberite arv või avatud positsioonide kasutamine ka kuu hetkepositsioonide puhul.

(14) Teatud (eelkõige elektrienergia ja gaasi) kaubatuletisinstrumendid tagavad, et aluseks olev kaup antakse pidevalt üle kindlaks määratud ajavahemiku, näiteks päeva, kuu või aasta jooksul. Lisaks võib pikema üleandmise ajaga (näiteks üks aasta või kvartal) teatud lepingud automaatselt asendada lühema üleandmise ajaga (näiteks kvartal või kuu) asjakohaste lepingutega (teise astme lepingud). Neil juhtudel ei oleks kuu hetkepositsiooni piirang enne üleandmist asendatavale lepingule asjakohane, kuna kõnealune piirang ei hõlmaks lepingu rahas arveldamist ega aegumist ja füüsilist üleandmist. Selles ulatuses, mille sama alusega lepingute üleandmise perioodid kattuvad, tuleks kõigile asjakohastele lepingutele kohaldada ühte positsioonipiirangut, et võtta nõuetekohaselt arvesse kõigi nende lepingute positsioone, mis võidakse üle anda. Selle võimaldamiseks tuleks asjakohaseid lepinguid mõõta aluseks olevates ühikutes ning summeerida ja tasaarvestada vastavalt.

(15) Teatud põllumajanduskauba-tuletisinstrumentide puhul, mis mõjutavad oluliselt toidu tarbijahindu, võimaldab metoodika pädeval asutusel määrata lähtetaseme ja positsioonipiirangu, mis on väiksem üldise vahemiku miinimumist, kui ta leiab tõendeid hindu oluliselt mõjutava spekulatiivse tegevuse kohta.

(16) Pädev asutus peaks hindama, kas direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõikes 3 loetletud tegurite tõttu on vaja korrigeerida lähtetaseme väärtust, et määrata positsioonipiirangu lõplik tase. Hinnangus tuleks võtta arvesse neid tegureid asjakohastena kõnealuse konkreetse kaubatuletisinstrumendi jaoks. Metoodikas tuleks anda juhised, kuidas kehtestada piirang, võtmata pädevalt asutuselt turukuritarvitamise vältimise eesmärgil kaubatuletisinstrumendi asjakohase positsioonipiirangu kohta lõpliku otsuse tegemise õigust. Tegurid peaksid andma pädevatele asutustele ja ESMA-le olulist teavet, et lihtsustada arvamuse kujundamist ja tagada liidus positsioonipiirangute nõuetekohane ühtlustamine, sealhulgas hinnates juhtumipõhiselt ja nii sageli kui vaja volatiilsuse mõju, et tagada positsioonipiirangute jätkuv asjakohasus.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

(17) Positsioonipiirangud ei tohiks tekitada tõkkeid uute kaubatuletisinstrumentide väljatöötamisele ning need ei tohiks takistada kaubatuletisinstrumentide turgude vähem likviidsete segmentide nõuetekohast toimimist. Pädevad asutused peaksid metoodika kohaldamisel võtma arvesse aega, mis on vajalik likviidsuse tekitamiseks ja suurendamiseks nii uute kui ka olemasolevate kaubatuletisinstrumentide puhul ning eelkõige kaubatuletisinstrumentide puhul, mis võivad toetada riskijuhtimist eriotstarbelistel või ebaküpsetel turgudel, või proovima töötada välja uued riskimaandusmeetmed uute kaupade puhul. Võttes arvesse nende turgude ja kaupade laia ulatust, millele positsioonipiirangute korda kohaldatakse, ei ole ühte eelnevalt kindlaks määratud ajavahemikku, mis väljendab piisavalt üleminekut uuelt kaubatuletislepingult kehtestatud kaubatuletislepingule. Samuti on mitmeid kaubatuletislepinguid, millel ei pruugi kunagi olla piisavalt osalejaid või likviidsust, et võimaldada positsioonipiirangute tõhusat kohaldamist, ilma et tekiks risk, et osalejad korrapäraselt ja hooletusest rikuvad piirangut ning seetõttu kahjustavad kõnealuste kaubatuletisinstrumentide hinnakujundust ja arveldamist. Turgude tõhusale toimimisele avalduvate nimetatud riskidega tegelemiseks on metoodikas kehtestatud astmeline lähenemisviis, mille kohaselt kuu hetke ja teise kuu positsiooni piirang kehtestatakse tasemel 2 500 kogumit kaubatuletisinstrumentide puhul ning 2,5 miljonit emiteeritud väärtpaberit aluseks oleva kaubaga väärtpaberistatud tuletisinstrumentide puhul, kuni vastavalt ületatakse piirmäär 10 000 kogumit või 10 miljonit väärtpaberit. Neid piirmäärasid ületavatele lepingutele, mis on siiski suhteliselt mittelikviidsed, tuleks vajaduse korral kohaldada suuremat piirmäära, tagamaks, et kõnealuste lepingutega kauplemist ei piirata põhjendamatult.

(18) Kaubatuletisinstrumendi turuosaliste arv, koosseis ja roll võib mõjutada nende positsioonide olemust ja suurust, mida teatud turuosalised turul hoiavad. Teatud kaubatuletisinstrumentide puhul võivad teatud turuosalised hoida suuri positsioone, mis peegeldavad nende seisundit kauba ostmisel, müümisel ja tarnes, kui nad on aluseks oleva kaubaturu puhul likviidsuse ja riskijuhtimise teenuseid osutavate enamike teiste turuosalistega võrreldes turu vastaspoolel.

(19) Aluseks oleva kauba tarne, kasutamine, kättesaadavus ja juurdepääs sellele on vastava kaubaturu tunnused. Nende tunnuste detailsemate komponentide (näiteks kauba säilivuse ja transpordimeetodi) hindamise teel saab pädev asutus määrata kindlaks turu paindlikkuse ning asjakohaselt korrigeerida positsioonipiiranguid.

(20) Teatud kaubatuletisinstrumentide puhul võib avatud positsioonide ja üleantava varu vahel olla suur erinevus. See võib tekkida juhul, kui üleantava varuga võrreldes toimub suhteliselt vähe tuletisinstrumentidega kauplemist, millisel juhul avatud positsioonid on üleantava varuga võrreldes väiksemad, või näiteks kui konkreetset kaubatuletisinstrumenti kasutatakse laialdaselt erinevate riskipositsioonide maandamiseks ning üleantav varu on seega avatud positsioonidega võrreldes väiksem. Sellised olulised erinevused avatud positsioonide ja üleantava varu vahel õigustavad teise kuu piirangule kohaldatava lähtetaseme väärtuse üles- või allapoole korrigeerimist, et vältida hetke kuu lähenemise ajal turu ebastabiilsust.

(21) Sama eesmärgiga piirata üleantava varu ja avatud positsioonide arvutuste suurtest erinevustest põhjustatud turu ebastabiilsust hetke kuu lähenemise ajal, on üleantav varu määratletud hõlmama kauba mis tahes asendusklasse või -liike, mille on võimalik kõnealuse lepingu tingimuste alusel kaubatuletislepingu arveldamisel üle anda.

(22) Euroopa Parlamendi ja nõukogu uut õigusakti direktiivi 2014/65/EL ja määruse (EL) nr 600/2014 kohaste finantsinstrumentide turgude kohta kohaldatakse alates 3. jaanuarist 2017. Ühtsuse ja õiguskindluse tagamiseks tuleks käesolevat määrust kohaldada samast kuupäevast.

(23) Käesolev määrus tugineb ESMA poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.

(24) ESMA on korraldanud käesoleva määruse aluseks oleva regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta avaliku konsultatsiooni, analüüsinud võimalikku asjaomast kulu ja tulu ning küsinud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010 ([1]) artikli 37 kohaselt moodustatud väärtpaberituru sidusrühmade kogu arvamust,

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse reeglid isiku hoitud kaubatuletisinstrumendi netopositsiooni arvutamiseks ja metoodika kõnealuse positsiooni suuruse positsioonipiirangute arvutamiseks.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „finantssektoriväline üksus" – füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole

   a) direktiivi 2014/65/EL kohaselt tegevusloa saanud investeerimisühing;

   b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL ([1]) kohaselt tegevusloa saanud krediidiasutus;

   c) nõukogu direktiivi 73/239/EMÜ ([2]) kohaselt tegevusloa saanud kindlustusandja;

   d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/83/EÜ ([3]) kohaselt tegevusloa saanud elukindlustusselts;

   e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/68/EÜ ([4]) kohaselt tegevusloa saanud edasikindlustusandja;

   f) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/65/EÜ ([5]) kohaselt tegevusloa saanud vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtja ja vajaduse korral selle fondivalitseja;

   g) tööandjapensioni kogumisasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/41/EÜ ([6]) artikli 6 punkti a tähenduses;

   h) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/61/EL ([7]) kohaselt tegevusloa saanud või registreeritud alternatiivne investeerimisfond, mida valitsevad alternatiivse investeerimisfondi valitsejad;

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

([2]) Nõukogu 24. juuli 1973. aasta esimene direktiiv 73/239/EMÜ otsekindlustustegevuse, välja arvatud elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiiv 2002/83/EÜ elukindlustuse kohta (EÜT L 345, 19.12.2002, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2005. aasta direktiiv 2005/68/EÜ, mis käsitleb edasikindlustust ja millega muudetakse nõukogu direktiive 73/239/EMÜ, 92/49/EMÜ ning direktiive 98/78/EÜ ja 2002/83/EÜ (ELT L 323, 9.12.2005, lk 1).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/41/EÜ tööandjapensioni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 235, 23.9.2003, lk 10).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

i) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 ([1]) kohaselt tegevusloa saanud keskne vastaspool;

j) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014 ([2]) kohaselt tegevusloa saanud väärtpaberite keskdepositoorium.

Kolmanda riigi üksus on finantssektoriväline üksus, kui see ei vajaks tegevusluba ühegi eespool nimetatud õigusakti alusel, kui see oleks asutatud liidus ja selle suhtes kohaldataks liidu õigust;

2) „hetke kuu leping" – kaubatuletisinstrumendi leping seoses konkreetse aluseks oleva kaubaga, mille tähtaeg lõpeb järgmisena kooskõlas kauplemiskoha kehtestatud eeskirjadega;

3) „teise kuu leping" – kaubatuletisinstrumendi leping, mis ei ole hetke kuu leping.

II PEATÜKK

ISIKU NETOPOSITSIOONI SUURUSE ARVUTAMISE MEETOD

Artikkel 3

Kaubatuletisinstrumendi positsioonide summeerimine ja tasaarvestamine

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 1)

1. Isiku netopositsioon kaubatuletisinstrumendis on kauplemiskohas kaubeldud kaubatuletisinstrumendis, artikli 1 lõike 5 kohaselt kõnealuse kaubatuletisinstrumendiga samaks kaubatuletisinstrumendiks peetavates kaubatuletisinstrumentides ning artikli 6 kohaselt majanduslikult samaväärsetes börsivälistes lepingutes tema hoitud positsioonide summa.

2. Kui isik hoiab lõikes 1 nimetatud mis tahes kaubatuletisinstrumentides pikki ja lühikesi positsioone, siis tasaarvestab isik need positsioonid, et määrata kindlaks oma netopositsioon kõnealuse kaubatuletisinstrumendi puhul.

3. Finantssektorivälise üksuse poolt kaubatuletisinstrumendis hoitud positsioone, mis on objektiivselt mõõdetavad riske vähendavatena kooskõlas artikliga 7, nagu pädev asutus on need artikli 8 kohaselt heaks kiitnud, ei summeerita kõnealuse finantssektorivälise üksuse netopositsiooni kindlaks määramiseks.

4. Isik määrab eraldi kindlaks kaubatuletisinstrumendis hoitud netopositsiooni nii hetke kuu kui ka teise kuu lepingute jaoks.

Artikkel 4

Grupi juriidiliste isikute positsioonide arvutamise meetod

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 1)

1. Emaettevõtja määrab kindlaks oma netopositsiooni, summeerides artikli 3 kohaselt järgmised positsioonid:

a) tema enda netopositsioon;

b) tema iga tütarettevõtja netopositsioonid.

2. Erandina lõikest 1 ei tohi ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtja või kui ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtja on nimetanud fondivalitseja, siis kõnealuse fondivalitseja emaettevõtja summeerida mis tahes ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate kaubatuletisinstrumentide positsioone, kui ta ei mõjuta kuidagi investeerimisotsuseid seoses kõnealuste positsioonide avamise, hoidmise või sulgemisega.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1).

Artikkel 5

Samad kaubatuletisinstrumendid ja olulised mahud

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 6)

1. Kauplemiskohas kaubeldud kaubatuletisinstrumenti käsitatakse teises kauplemiskohas kaubeldud kaubatuletisinstrumendiga sama kaubatuletisinstrumendina, kui täidetud on järgmised tingimused:

a) mõlemal kaubatuletisinstrumendil on identsed lepingu kirjeldused ja tingimused, v.a tehingujärgsed riskijuhtimismenetlused;

b) mõlemad kaubatuletisinstrumendid moodustavad avatud positsiooni ühe asendatava kogumi või direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunktis c määratletud kaubatuletisinstrumentide puhul emiteeritud väärtpaberite ühe asendatava kogumi, mille alusel ühes kauplemiskohas kaubeldud kaubatuletisinstrumendis hoitud positsioonid võib sulgeda teises kauplemiskohas kaubeldud kaubatuletisinstrumentides hoitud positsioonide alusel.

2. Kaubatuletisinstrumenti käsitatakse kauplemiskohas olulises mahus kaubelduna, kui kõnealuses kauplemiskohas kaubatuletisinstrumendiga kauplemine kolme järjestikuse kuu jooksul:

a) ületab keskmise igapäevase avatud positsiooni 10 000 kogumit hetke ja teise kuu puhul kombineerituna või

b) direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunktis c määratletud kaubatuletisinstrumentide puhul, kui kaubeldud ühikute arv korrutatuna hinnaga ületab igapäevase keskmisena 1 miljonit eurot.

3. Kauplemiskoht, kus kõige rohkem kaubeldakse sama kaubatuletisinstrumendiga, on kauplemiskoht, millel on ühe aasta jooksul

a) suurimad keskmised igapäevased avatud positsioonid või

b) direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunktis c määratletud kaubatuletisinstrumentide puhul suurim keskmine igapäevane summa.

Artikkel 6

Börsivälised lepingud, mis on majanduslikult võrdväärsed kauplemiskohtades kaubeldud kaubatuletisinstrumentidega

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 1)

Börsivälist tuletisinstrumenti käsitatakse majanduslikult võrdväärsena kauplemiskohas kaubeldud kaubatuletisinstrumendiga, kui sellel on identsed lepingu kirjeldused ja tingimused, v.a kogumi suuruse kirjeldused, selle üleandmise tähtpäevad erinevad vähem kui ühe kalendripäeva võrra ning sellel on erinevad tehingujärgsed riskijuhtimismenetlused.

Artikkel 7

Positsioonid, mida käsitatakse äritegevusega otseselt seotud riske vähendavatena

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 1)

1. Finantssektori välise üksuse poolt kauplemiskohas kaubeldud kaubatuletisinstrumentides või majanduslikult samaväärsete börsiväliste lepingute raames artikli 6 kohaselt hoitud positsiooni käsitletakse kõnealuse finantssektorivälise üksuse äritegevusega otseselt seotud riske vähendavana, kui positsioon iseenesest või kombinatsioonis teiste tuletisinstrumentidega kooskõlas lõikega 2 (positsioon kaubatuletisinstrumentide portfellis) vastab ühele järgmistest kriteeriumidest:

a) see vähendab riske, mis tulenevad selliste varade, teenuste, sisendite, toodete, kaupade või kohustuste väärtuse võimalikust muutusest, mida finantssektoriväline üksus või selle kontsern omab, toodab, koostab, töötleb, osutab, ostab, kaubastab, rendib, müüb või saab või mille omamist, tootmist, koostamist, töötlemist, osutamist, ostmist, kaubastamist, rentimist, müümist või saamist ta oma tavapärase äritegevuse käigus põhjendatult eeldab;

b) see vastab riskimaanduslepingu määratlusele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1606/2002 ([1]) artikli 3 kohaselt vastu võetud rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele.

2. Lõike 1 otstarbel on riske vähendavana käsitatud positsioon iseenesest või kombinatsioonis teiste tuletisinstrumentidega selline, mille puhul positsiooni hoidev finantssektoriväline üksus või finantssektorivälise üksuse nimel positsiooni hoidev isik:

a) kirjeldab oma sise-eeskirjades järgmist:

i) portfelli lisatud kaubatuletislepingute liigid, mida kasutatakse otseselt äritegevusega seotud riskide vähendamiseks ning nende nõuetele vastavuse kriteeriumid;

ii) seos portfelli ja portfelliga maandatavate riskide vahel;

iii) meetmed, mis on võetud selle tagamiseks, et kõnealuste lepingutega seotud positsioone ei kasutata ühelgi teisel otstarbel kui finantssektorivälise üksuse äritegevusega otseselt seotud riskide katmiseks ning et teiseks otstarbeks kasutatava mis tahes positsiooni saab selgelt kindlaks määrata;

b) on suuteline esitama piisavalt hajutatud ülevaate portfellidest seoses kaubatuletisinstrumendi klassi, aluseks oleva kauba, ajavahemiku ning mis tahes teiste asjaomaste teguritega.

Artikkel 8

Positsioonipiirangutest erandi tegemise taotlus

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 1)

1. Finantssektoriväline üksus, mis hoiab kaubatuletisinstrumendis olulist positsiooni, esitab direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 1 teises punktis osutatud erandi tegemise taotluse pädevale asutusele, mis kehtestab kõnealuse kaubatuletisinstrumendi positsioonipiirangu.

2. Lõikes 1 osutatud isik esitab pädevale asutusele järgmise teabe, mis tõendab, kuidas positsioon vähendab finantssektorivälise üksuse äritegevusega otseselt seotud riske:

a) selle kaubaga seotud finantssektorivälise üksuse äritegevuse olemuse ja väärtuse kirjeldus, millega on seotud kaubatuletisinstrument, mille puhul erandi tegemist soovitakse;

b) finantssektorivälise üksuse tegevuse olemuse ja väärtuse kirjeldus, mis on seotud kauplemiskohtades kaubeldud asjakohaste kaubatuletisinstrumentidega ja nendega majanduslikult samaväärsete börsiväliste lepingute raames kauplemisega ning nendes hoitud positsioonidega;

c) kaubaga seotud riskipositsioonide ja riskide olemuse ning suuruse kirjeldus, mis finantssektorivälisel üksusel on või mille ta eeldatavasti saab oma äritegevuse tulemusena ning mida maandab või eeldatavasti maandab kaubatuletisinstrumentide kasutamine;

d) selgitus, kuidas finantssektorivälise üksuse poolt kaubatuletisinstrumentide kasutamine otseselt vähendab selle äritegevuse riskipositsiooni ja riske.

3. Pädev asutus kiidab taotluse heaks või lükkab selle tagasi 21 kalendripäeva jooksul pärast taotluse saamist ning ta teavitab finantssektorivälist üksust erandi heakskiitmisest või tagasilükkamisest.

4. Finantssektoriväline üksus teavitab pädevat asutust, kui finantssektorivälise üksuse kaubatuletisinstrumentidega kauplemise tegevuse või äritegevuse olemus või väärtus on oluliselt muutunud ja muutus on asjakohane lõike 2 punktis b kindlaks määratud teabe puhul, ning esitab uue erandi tegemise taotluse, kui ta kavatseb jätkata selle kasutamist.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1).

III PEATÜKK

PÄDEVATE ASUTUSTE METOODIKA POSITSIOONIPIIRANGUTE ARVUTAMISEKS

I JAGU

Lähtetaseme väärtuste kindlaks määramine

Artikkel 9

Kuu hetkepositsiooni piirangute lähtetaseme kindlaksmääramise metoodika

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 4)

1. Pädevad asutused määravad kindlaks kaubatuletisinstrumendi kuu hetkepositsiooni piirangu lähtetaseme väärtuse, võttes 25 % kõnealuse kaubatuletisinstrumendi üleantavast varust.

2. Lähtetaseme väärtus määratakse kindlaks kogumitena, mille puhul on tegemist kaubatuletisinstrumendiga kauplemise kauplemiskoha kasutatud miinimumkogusega, mis moodustab aluseks oleva kauba standarditud koguse.

3. Kui pädev asutus kehtestab hetke kuu ajavahemiku vältel erinevatel aegadel erinevad positsioonipiirangud, siis vähenevad kõnealused positsioonipiirangud astmeliselt kuni kaubatuletisinstrumendi lõpptähtaja saabumiseni ning nende puhul võetakse arvesse kauplemiskoha positsiooni valitsemise menetlusi.

4. Erandina lõikest 1 peavad pädevad asutused määrama kindlaks kuu hetkepositsiooni piirangute lähtetaseme väärtuse mis tahes tuletislepingute puhul, mille aluseks olevat kaupa käsitletakse inimtarbimiseks mõeldud toiduna, mille kogu kombineeritud avatud positsioon hetke ja teise kuu lepingutes ületab 50 000 kogumit järjestikuse kolmekuulise ajavahemiku vältel, võttes 20 % kõnealuse kaubatuletisinstrumendi üleantavast varust.

Artikkel 10

Üleantav varu

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 3)

1. Pädevad asutused arvutavad kaubatuletisinstrumendi üleantava varu, määrates kindlaks aluseks oleva kauba koguse, mida saab kasutada kaubatuletisinstrumendi üleandmise nõuete täitmiseks.

2. Pädevad asutused määravad kindlaks lõikes 1 osutatud kaubatuletisinstrumendi üleantava varu, lähtudes kindlaks määramisele vahetult eelneva üheaastase ajavahemiku jooksul üleandmiseks saada oleva aluseks oleva kauba keskmisest igakuisest kogusest.

3. Lõike 1 tingimustele vastava aluseks oleva kauba koguse kindlaks määramiseks võtavad pädevad asutused arvesse järgmisi kriteeriume:

a) aluseks oleva kauba säilitamise menetlused;

b) aluseks oleva kauba tarnet mõjutada võivad tegurid.

Artikkel 11

Teise kuu piirangute lähtetaseme väärtuse kindlaks määramise metoodika

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 4)

1. Pädevad asutused määravad kindlaks kauba tuletisinstrumendi teise kuu positsiooni piirangu lähtetaseme väärtuse, arvutades 25 % kõnealuse kaubatuletisinstrumendi avatud positsioonist.

2. Lähtetaseme väärtus määratakse kindlaks kogumitena, mille puhul on tegemist kaubatuletisinstrumendiga kauplemise kauplemiskoha kasutatud miinimumkogusega, mis moodustab aluseks oleva kauba standarditud koguse.

Artikkel 12

Avatud positsioon

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 3)

Pädevad asutused arvutavad kaubatuletisinstrumendi avatud positsiooni, summeerides kõnealuse kaubatuletisinstrumendi nende kogumite arvu, mis on kauplemiskohas ajahetkel ringluses.

Artikkel 13

Teatud lepingute lähtetaseme väärtuse kindlaks määramise metoodika

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 4)

1. Erandina artiklist 9 määravad pädevad asutused kindlaks kuu hetkepositsiooni piirangute lähtetaseme väärtuse rahas arveldatud hetke kuu lepingute jaoks, mis on hõlmatud direktiivi 2014/65/EL I lisa C jao punktiga 10 ja mille aluseks olevatel kaupadel puudub mõõdetav üleantav varu, arvutades 25 % kõnealuste kaubatuletislepingute avatud positsioonist.

2. Erandina artiklitest 9 ja 11 määravad pädevad asutused kindlaks direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunktis c määratletud kaubatuletisinstrumentide positsioonipiirangute lähtetaseme väärtuse, arvutades 25 % emiteeritud väärtpaberite arvust. Lähtetaseme väärtus määratakse kindlaks väärtpaberite arvu alusel.

3. Erandina artiklitest 9 ja 11, kui kaubatuletisinstrumendiga kehtestatakse aluseks oleva kauba pidev üleandmine kindlaks määratud aja jooksul, kohaldatakse artiklite 9 ja 11 kohaselt arvutatud lähtetaseme väärtusi sama aluseks oleva kauba asjakohastele kaubatuletisinstrumentidele selles ulatuses, milles nende üleandmise perioodid kattuvad. Lähtetaseme väärtus määratakse aluseks oleva kauba ühikute alusel.

II JAGU

Positsioonipiirangute arvutamise asjakohased tegurid

Artikkel 14

Tegurite hindamine

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõige 3)

Pädevad asutused määravad kindlaks kaubatuletisinstrumendi hetke kuu ja teise kuu positsiooni piirangud, korrigeerides artiklite 9, 11 ja 13 kohaselt kindlaks määratud lähtetaseme väärtust kooskõlas artiklites 16 kuni 20 osutatud tegurite võimaliku mõjuga kõnealuse tuletisinstrumendi ja selle aluseks oleva kauba usaldusväärsusele, et kehtestada piirang

a) 5 % ja 35 % vahel või

b) 2,5 % ja 35 % vahel mis tahes tuletislepingu puhul, mille aluseks olevat kaupa käsitletakse inimtarbimiseks mõeldud toiduna, mille kogu kombineeritud avatud positsioon hetke ja teise kuu lepingutes ületab 50 000 kogumit järjestikuse kolmekuulise ajavahemiku vältel.

Artikkel 15

Uued ja mittelikviidsed lepingud

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 3 punkt g)

1. Erandina artiklist 14,

a) kehtestavad pädevad asutused kauplemiskohas kaubeldud kaubatuletisinstrumentidele, mille kogu kombineeritud avatud positsioon hetke ja teise kuu lepingutes ei ületa 10 000 partiid kolme järjestikuse kuu jooksul, kõnealustes kaubatuletisinstrumentides hoitud positsioonide piirangu 2500 kogumit;

b) kehtestavad pädevad asutused kauplemiskohas kaubeldud kaubatuletisinstrumentidele, mille kogu kombineeritud avatud positsioon hetke ja teise kuu lepingutes ületab 10 000, aga ei ületa 20 000 kogumit kolme järjestikuse kuu jooksul, hetke ja teise kuu positsiooni piirangu vahemikus 5 % kuni 40 %;

c) pädev asutus kehtestab direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunktis c määratletud kaubatuletisinstrumentidele, mille emiteeritud väärtpaberite koguarv ei ületa 10 miljonit kolme järjestikuse kuu jooksul, kõnealuses kaubatuletisinstrumentides hoitud positsioonide piirangu 2,5 miljonit väärtpaberit;

d) pädev asutus kehtestab direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 44 alapunktis c määratletud kaubatuletisinstrumentidele, mille emiteeritud väärtpaberite koguarv ületab 10 miljonit, aga ei ületa 20 miljonit kolme järjestikuse kuu jooksul, hetke ja teise kuu positsiooni piirangu vahemikus 5 % kuni 40 %.

2. Kauplemiskoht teavitab pädevat asutust, kui mis tahes kõnealuse kaubatuletisinstrumendi kogu avatud positsioon jõuab ükskõik millise eelmises lõikes nimetatud kogumite või emiteeritud väärtpaberite arvuni kolme järjestikuse kuu jooksul. Kui nad saavad kõnealuse teatise, siis vaatavad pädevad asutused positsioonipiirangu läbi.

Artikkel 16

Kaubatuletislepingute lõpptähtaeg

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 3 punkt a)

1. Kui kuu hetkepositsiooni piirangute puhul on kaubatuletisinstrumendil lühike lõpptähtaeg, siis korrigeerivad pädevad asutused positsioonipiirangut allapoole.

2. Kui teise kuu positsiooni piirangute puhul on kaubatuletisinstrumendil palju erinevaid lõpptähtaegu, siis korrigeerivad pädevad asutused positsioonipiirangut ülespoole.

Artikkel 17

Aluseks oleva kauba üleantav varu

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 3 punkt b)

Kui aluseks oleva kauba üleantavat varu saab piirata või kontrollida või kui üleantava varu tase on madal nõuetekohase arveldamise jaoks vajaliku kogusega võrreldes, siis korrigeerivad pädevad asutused positsioonipiirangut allapoole. Pädevad asutused hindavad ulatust, milles üleantavat varu kasutatakse samuti üleantava varuna teiste kaubatuletisinstrumentide jaoks.

Artikkel 18

Kõik avatud positsioonid

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 3 punkt c)

1. Kui avatud positsioone on väga palju, siis korrigeerivad pädevad asutused positsioonipiirangut allapoole.

2. Kui avatud positsioon on üleantavast varust märksa suurem, siis korrigeerivad pädevad asutused positsioonipiirangut allapoole.

3. Kui avatud positsioon on üleantavast varust märksa väiksem, siis korrigeerivad pädevad asutused positsioonipiirangut ülespoole.

Artikkel 19

Turuosaliste arv

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 3 punkt e)

1. Kui kaubatuletisinstrumendis ühe aasta jooksul positsiooni hoidvate turuosaliste igapäevane keskmine arv on suur, siis korrigeerib pädev asutus positsioonipiirangut allapoole.

2. Erandina artiklist 14 kehtestavad pädevad asutused hetke ja teise kuu positsiooni piirangu vahemikus 5 % kuni 50 %, kui

a) positsioonipiirangu kehtestamiseni kestva ajavahemiku vältel kaubatuletisinstrumendis positsiooni hoidvate turuosaliste keskmine arv on väiksem kui 10 või

b) kaubatuletisinstrumendis direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punkti 7 kohaselt turutegijana tegutsevate investeerimisühingute arv on positsioonipiirangu kehtestamise või läbivaatamise ajal väiksem kui 3.

Esimese lõigu kohaldamisel võivad pädevad asutused kehtestada hetke kuu, teise kuu või nende mõlema vältel erinevatel aegadel erinevaid positsioonipiiranguid.

Artikkel 20

Aluseks oleva kaubaturu tunnused

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 3 punkt f)

1. Pädevad asutused võtavad arvesse seda, kuidas aluseks oleva turu tunnused mõjutavad kaubatuletisinstrumendi toimimist ja sellega kauplemist ning turuosaliste hoitud positsioonide suurust, sh võttes arvesse turuosaliste poolt aluseks olevale kaubale juurdepääsu saamise lihtsust ja kiirust.

2. Lõikes 1 osutatud aluseks oleva kaubaturu hindamisel võetakse arvesse:

a) kas kauba tarnele kehtib piiranguid, sh üleantava kauba säilivus;

b) füüsilise kauba transpordi ja üleandmise meetod, sh järgmine:

   i) kas kaupa on võimalik tarnida ainult kindlaks määratud tarnekohtadesse;

   ii) kindlaks määratud tarnekohtade mahupiirangud;

c) turu struktuur, korraldus ja toimimine, sh mäetööstuse ja põllumajanduskaubaturgude hooajalisus, mille tõttu füüsiline tarne kõigub kalendriaasta vältel;

d) aluseks oleva kaubaturu turuosaliste koosseis ja seisund, sh aluseks oleva kaubaturu toimimist võimaldavaid eriteenuseid (näiteks riskijuhtimis-, üleandmis-, säilitamis- või arveldusteenused) osutavate turuosaliste arvu arvesse võtmine;

e) makromajanduslikud või teised asjakohased tegurid, mis mõjutavad aluseks oleva kaubaturu toimimist, sh kauba üleandmine, säilitamine ja arveldamine;

f) aluseks oleva kauba omadused, füüsilised omadused ja olelusringid.

Artikkel 21

Asjaomaste turgude volatiilsus

(Direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõike 3 punkt d)

Pärast artiklites 16–20 osutatud tegurite kohaldamist, mis on olulised iga direktiivi 2014/65/EL artikli 57 lõikes 4 osutatud kaubatuletislepingu jaoks positsioonipiirangu määramiseks, peavad pädevad asutused täiendavalt korrigeerima kõnealust positsioonipiirangut, kui täidetud on järgmised tingimused:

a) kaubatuletisinstrumendi või aluskauba hind on ülemääraselt volatiilne;

b) positsioonipiirangu täiendav korrigeerimine võiks tõhusalt vähendada kõnealuse kaubatuletisinstrumendi või aluskauba hinna ülemäärast volatiilsust.

Artikkel 22

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda hakatakse kohaldama alates 3. jaanuarist 2018.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 1. detsember 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER